

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/19/2011
Identifikačné číslo spisu:	7107228969
Dátum vydania rozhodnutia:	06.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:7107228969.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ F. G., 2/ B. G., 3/ W. X., 4/ O. X., 5/ V. N. 6/ R. J., 7/ F. O., 8/ W. O., 9/ R. O., zastúpených JUDr. Evou Geleneky Hencovskou, advokátkou v Košiciach, Bajzova 2, proti žalovanému Slovenskému pozemkovému fondu, so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, o určenie vlastníckeho práva, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Košice- okolie z 26.marca 2010 č.k. 15 C 298/2007-164 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30.septembra 2010 sp.zn. 4 Co 221/2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. septembra 2010 sp.zn. 4 Co 221/2010, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a rozsudok Okresného súdu Košice-okolie z 26. marca 2010 č.k. 15C 298/2007-164 vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Košice- okolie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice-okolie rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 15 C 298/2007-164 určil, že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 2/4- iny k nehnuteľnostiam, vedených na LV XXX, k.ú. Z., okres N. parcela č. 249/29 o výmere 2558 m², parcela č. 256/11 o výmere 2921 m², parcela č. 262/10 o výmere 4234 a parcela č. 264/5 o výmere 2427 m² - orná pôda a parcela č. 702/32 o výmere 691 m², parcela č. 702/171 o výmere 92 m² a parcela č. 702/172 o výmere 3 m² - porasty, patria do dedičstva po nebohom V. G. XXXX a nebohej F. G. rod. Q.. Ďalším výrokom zaviazal žalovaného uhradiť žalobcom trovy konania vo výške 2 179,70 € na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Eve Geleneky Hencovskej. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v časti o trovách konania prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podali odvolanie žalobcovia i žalovaný, o ktorých Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. septembra 2010 sp.zn. 4 Co 221/2010 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania, potvrdil. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a konštatoval, že tento svoje rozhodnutie vo výroku o trovách aj náležite odôvodnil. Odvolací súd neprihliadol na

odvolacie námietky žalobcov, pretože základom pre určenie sporu je cena nehnuteľností podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. Súd prvého stupňa podľa toho postupoval a nepochybne správne vyčíslil aj výšku náhrady trov konania. Neprihliadol ani na odvolacie námietky žalovaného, nakoľko neexistovali žiadne dôvody na postup podľa § 150 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu žalovaného podal proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti o trovách konania a rozhodnutiu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie. Navrhol rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v časti priznanej náhrady trov konania (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Uviedol, že podľa § 14 ods. 5 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za zastúpenie alebo obhajcu na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia, alebo za zastúpenie a obhajobu na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednávania veci, patrí len štvrtina odmeny. Zo zápisníc z pojednávaní z 3. októbra 2008, 12. decembra 2008 a 2. decembra 2009 vyplýva, že tieto boli odročené pre práceneschopnosť sudkyne, pričom právny zástupca žalobcov pri ich odročení nebol prítomný. Zo zápisnice z pojednávania z 29. mája 2009 zasa vyplýva, že o odročení pojednávania požiadal sám právny zástupca žalobcov z dôvodu zahraničnej cesty. Dovolateľ mal za to, že súdy nesprávne vyčíslili trovy konania, keď právnenému zástupcovi žalobcov priznali odmenu aj za úkony, na ktorých sa nezúčastnil.

Žalobcovia vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedli, že v prejednávanej veci v žiadnom prípade nemali v úmysle neoprávnene uplatňovať nevykonané úkony právnej služby a pokiaľ sa tak stalo, bolo to iba v dôsledku administratívnej chyby. Pri preskúmaní oprávnenosti priznania náhrady trov konania za účasť na pojednávaniach 2. decembra 2009, 3. októbra 2008 a 12. decembra 2008 je potrebné zaoberať sa otázkou, akým spôsobom bolo ich právnej zástupkyňi oznámené odročenie pojednávania. V prípade ak nie je v spise úradný záznam, prípadne iný doklad preukazujúci skutočnosť, že právna zástupkyňa bola v predstihu upovedomená o odročení pojednávania, je zrejmé, že sa na pojednávanie osobne dostavila a bola prítomná pri odročení pojednávania, aj napriek prípadnému nedostatku v protokolácii. V opačnom prípade by nemala ako mať vedomosť o odročení pojednávania. Za tento úkon im pritom súd prvého stupňa priznal len úkon v hodnote 1 tarifnej odmeny podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Takisto pri rozhodovaní o náhrade trov konania za pojednávanie 29. mája 2009 je potrebné vychádzať z obsahu spisu.

Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v ustanovení § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na

posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku nevyšla najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak ju dovolateľ nenamietal, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, mimo väd uvedených v § 237 O.s.p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Medzi také vady patrí skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu než súd prvého stupňa bez toho, že by postupoval podľa § 213 ods. 2 O.s.p. a pod.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Zo spisu vyplýva, že žalobe o určenie vlastníckeho práva bolo v danom prípade vyhovené. Žalobcom, ktorí mali vo veci plný úspech, vzniklo právo na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Medzi trovy konania patria (medziiným) najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát (viď § 137 O.s.p.). Právna zástupkyňa (úspešných) žalobcov vyčísliła trovy konania podaním z 29. marca 2010 (č.l. 158 spisu). V tomto podaní uplatnila (okrem iného) aj odmenu za jej účasť na pojednávaní pred Okresným súdom Košice-okolie dňa 3. októbra 2008, 12. decembra 2008, 29. mája 2009 a 2. decembra 2009 (§ 10 ods. 1, § 13 ods. 2, § 14 ods. 5 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky) v súvislosti s uvedenými pojednávaniami.

V prejednávanej veci je z obsahu spisu zrejmé - zápisnice spísanej okresným súdom 3. októbra 2008 (č.l. 55 spisu), že súdne pojednávanie sa v tento deň neuskutočnilo, na vytýčený termín pojednávania sa dostavil žalovaný 2/, nedostavili sa žalobcovia, ani ich právna zástupkyňa. Pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti sudkyne (zdravotné dôvody), pojednávanie bolo odročené na deň 12. decembra 2008 s tým, že žalobcovia, ich právna zástupkyňa a žalovaní 1/ a 2/ budú opätovne predvolaní. Zo zápisnice spísanej okresným súdom 12. decembra 2008 (č.l. 60 spisu) vyplýva, že súdne pojednávanie sa v tento deň opäť neuskutočnilo, na pojednávanie sa dostavili žalobcovia 1/-4/, žalovaní 1/ a 2/, pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti sudkyne (zdravotné dôvody) na deň 1. apríla 2009 s tým, že prítomní účastníci zobrali termín pojednávania na vedomie a právna zástupkyňa žalobcov JUDr. Eva Hencovská bude opätovne na tento termín pojednávania predvolaná. Zo spisu ďalej vyplýva, že súdne pojednávanie dňa 29. mája 2009 sa vôbec neuskutočnilo, účastníkom konania bolo oznámené, že pojednávanie určené na deň 29. mája 2009 okresný súd odročuje na 26. júna 2009 (č.l. 70 spisu). O odročenie pojednávania požiadala sama právna zástupkyňa podaním, ktoré bolo súdu doručené 4. mája 2009 z dôvodu jej cesty do zahraničia (č.l. 69 spisu). Zo zápisnice o pojednávaní z 2. decembra 2009

(č.l. 123 spisu) Okresného súdu Košice-okolie vyplýva, že pojednávanie sa opäť neuskutočnilo, na vytýčený termín pojednávania sa účastníci ani ich právni zástupcovia nedostavili. Pojednávanie bolo súdom odročené z dôvodu neprítomnosti sudkyne zo zdravotných dôvodov na deň 12. februára 2010. Odročenie termínu pojednávania bolo telefonicky oznámené koncipientke JUDr. Evy Hencovskej. Uvedenú odmenu a náhrady za účasť na týchto pojednávaniach preto právnej zástupkyni žalobcov nebolo možné priznať.

Dovolací súd sa preto stotožňuje s názorom generálneho prokurátora v tom, že súdy nižších stupňov nesprávne vyčíslili trovy konania a to napriek tomu, že ich vyčíslenie nemá oporu v skutkových zisteniach. Právnemu zástupcovi žalobcov nepatrí odmena za úkony, na ktorých sa nezúčastnil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky teda dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1, ods. 3 O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.